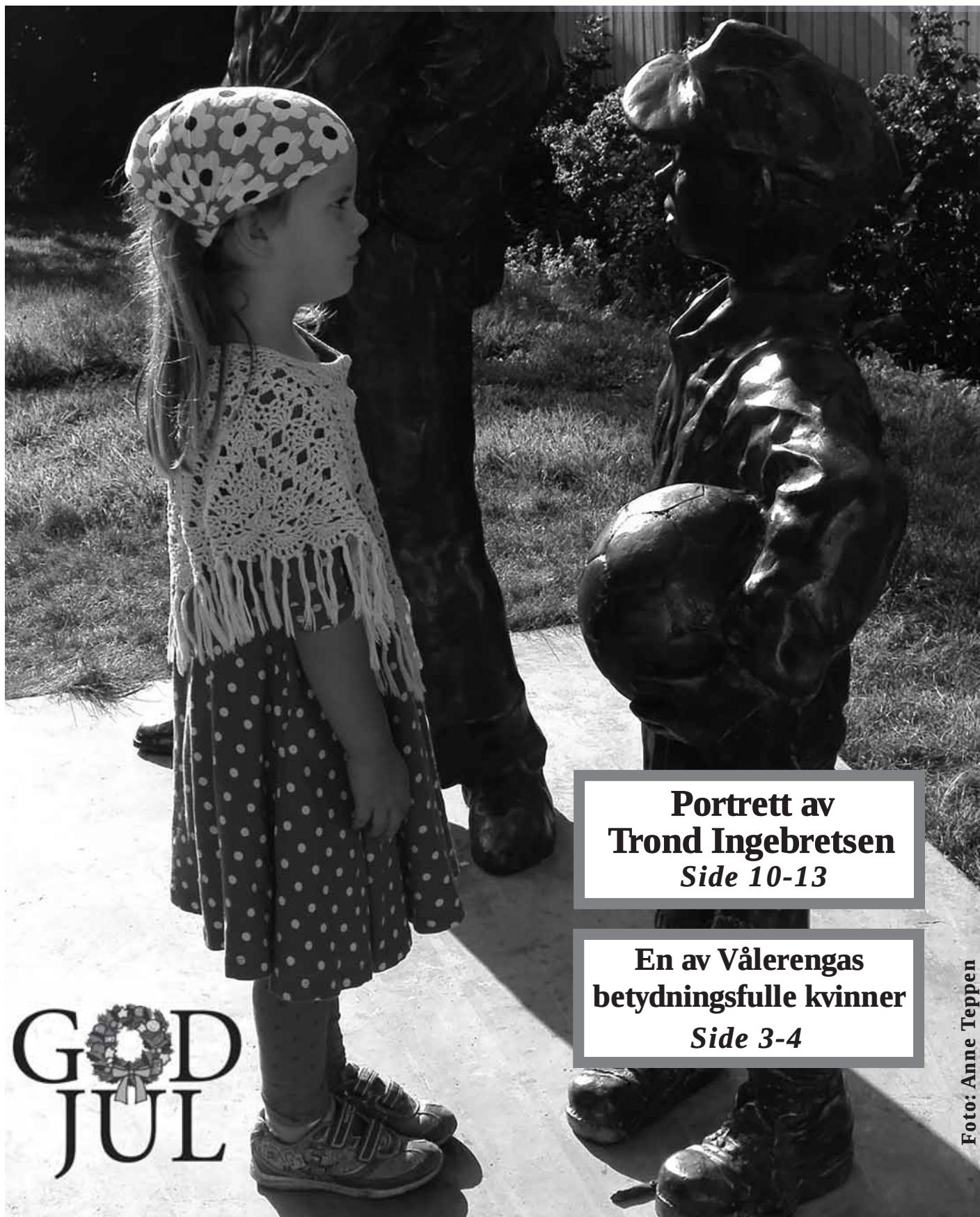

**Portrett av
Trond Ingebretsen**
Side 10-13

**En av Vålerengas
betydningsfulle kvinner**
Side 3-4

Foto: Anne Teppen

**GOD
JUL**

Medlemsmøte 28. januar kl. 19.00 i menighetssalen Vålerenga kirke.

Vips så er det jul igjen

Av Even Haugseth

Da forrige medlemsblad kom ut, sto vi foran det største arrangementet noen gang for oss, fotoutstilling 2013. Vi tok oss den frihet å kalle den for "Tidenes største Vålerenga-museum". Vi var veldig spente på hvordan dette ville gå. I ettertid er det med stolthet vi ser tilbake på dette gigantprosjektet. Aldri har så mange medlemmer vært med på forberedelser, gjennomføring og opprydding. En stor takk til alle som deltok på en eller annen måte. Inne i dette bladet har vi tatt med noen av bildene som ble tatt på utstillinga samt sekretærens referat.

På novembermedlemsmøtet fulgte vi opp med presentasjon av årets bok for oss på denne kanten av byen: "Heia Vål'enga!" som kom ut i høst, og som er en flott oppsummering av VIF's 100 år. Vi flesket like godt til og inviterte både forfatteren Finn Olstad, selveste "Henger'n" og den som en kan spørre om alt en vil når det gjelder VIF-historie, Jarle Teigøy. Dessverre ville ikke lederens gamle PC virke som den pleier denne gangen, så vi fikk ikke se alle de flotte bildene som var laget til denne presentasjonen. Heldigvis gjorde ikke dette så mye, for de tre var so gode til lå fortelle, at det ble en interessant kveld for de frammøtte. Også referatet fra dette møtet fra vår pliktoppfyllende sekretær finner dere inne i bladet.

Etter et år med så mange begivenheter på eller om Vålerenga, kan en jo spørre seg: Hva skjer så? Er det noe mer å fortelle? Heldigvis er det sånn at historie blir det aldri tomt for. Det er mange andre ting å ta tak i, så det skal nok ikke bli kjedelig etter dette megaåret heller. Så lenge vi har et hardt arbeidende styre, og hvis medlemmene fortsetter å hjelpe til og møte opp på arrangementene våre, kan vi se fram til et nytt og interessant historieår på Vålerenga.

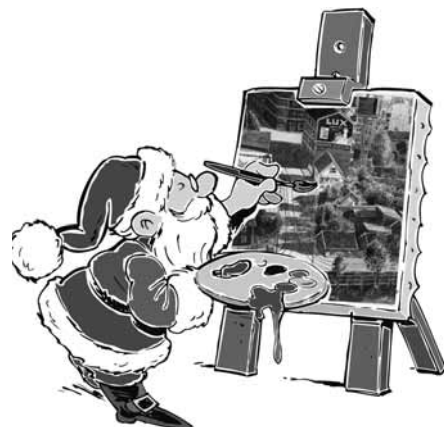
Vårt første medlemsmøte i 2014 finner sted 28. januar. Da skal vi prøve noe nytt. Vi inviterer dere til kabaret i det samme lokalet vi pleier å ha møtene våre. De to gjestene som kommer, Ingeborg Andersen og Sigrid Refsum lar oss få hilse på blant annet fyrstikkfabrikkjenter og både skoleunger og russerfanger fra krigen. Alt er basert på intervjuer med folk i vårt område av byen. Vi blir med på deres vandring nedover langs Alnaelva. "Spor i tid" som Østkantkabareen heter, "er en intim forestilling med mye varme, alvor og humor", som de sier. Vi gleder oss.

Før medlemsblad nummer 1, 2014 kommer ut, er det tid for årsmøte 4. mars. Som nevnt, trenger vi engasjerte og arbeidsomme medlemmer i styret og i arbeidsgruppene våre. Kan du tenke deg å gjøre en ekstra innsats, eller vet du om en annen i laget som kan det, meld fra til valgkomiteen v/Jarle Teigøy., tlf. 450 23 902, e-post: ja-teigo@online.no

Da gjenstår det å ønske dere alle riktig god jul og godt nytt historieår.

Forsidebildet:

- Hei, jeg heter Helena og er 4 år!
Er du ny her på Vålerenga, du?
- Neida, jeg er en av Sotagutta,
jeg, skjønner'u.....

Trekning i lotteriet på fotoutstillinga 2013:

Også i år har redaktøren gitt oss et av sine flotte og egenproduserte bilder. Den heldige vinneren av dette ble lodd nr. 257

Og vinneren er Ragnhild Strømme. Vi gratulerer!

Takk til alle som støttet historie-lagets arbeid ved å kjøpe lodd.

Har DU gitt oss din e-postadresse?

Har DU gitt oss din e-postadresse? Vi har e-postadressene til mange av dere. Dere får i løpet av året en del henvendelser fra oss på den måten. Det kan være påminnelser om våre arrangementer eller invitasjoner til andre ting som skjer på Vålerenga. Innimellom får vi feilsvar når vi sender ut til noen av dere. Det kan være fordi dere har byttet e-postadresse. Hvis du ikke har sendt oss din e-postadresse eller kanskje har fått ny, send oss beskjed på: epost@valerenga.no Takk!

Betydningsfulle kvinner på Vålerenga: Fru Gundersen - en beudrings- verdigg idrettsmamma

Av Anne Teppen og Ragnhild Strømme

Fru Gundersen. Selv om hennes innsats ikke var så synlig, var den viktig for sønnenes prestasjoner på isen.

På årets fotoutstilling kunne vi beskue Anne Teppen og Ragnhild Strømmes interessante oppslag om betydningsfulle kvinner på Vålerenga gjennom historien. Dette var i anledning 100-årsjubileet for kvinners stemmerett i Norge. Vi synes også disse kvinnene fortjener å bli omtalt i medlemsavisene våre framover. Ikke alle har vært like framtreddende. Denne gangen skal dere få høre om fru Gundersen. Hun skal

ha sin del av æren for sønnenes idrettsprestasjoner.

Ingrid Birgette ble født 11. februar 1908. Hun bodde i Orknøygata 2, tredje etasje. Hennes foreldre Hans og Karen Olava Ruud kom henholdsvis fra Smålenene og Eidskog. Hun hadde tre brødre, Bjarne Ivar, Johan og Magnus. Den 15. mars i 1908 ble Ingrid Birgette døpt i Vålerenga kirke, og selvsagt gikk hun på Vålerenga

skole som lå rett over gata for der hun bodde. Ingrid Birgette var en livlig og sporty pike, men lite visste hun da at sport skulle få en helt spesiell plass i hennes voksne liv. Vi snakker om den nye og spennende idretten, ishockey. Pappa hennes, Hans Ruud, begynte på Fyrstikkfabrikken og ble fagsjef der. Da flyttet han og Karen Olava inn i en av fyrstikkfabrikkens arbeiderboliger i Grenseveien på Helsfyr. Ingrid Birgette derimot gikk på dans og traff den kjekke 4 år eldre Birger Gundersen fra Lysaker. Det ble giftermål. Birger fikk jobb som oppsynsbetjent på Botsen og funksjonær bolig i annen etasje i Jordalgata 6. Barna kom på rekke og rad, Ivar i 1934, Tor i 1935, Sverre i 1937, Berit i 1940 og Terje i 1943. Med Jordal idrettsanlegg like ved var det helt klart at sport ble en stor interesse i familien. Da ishockey ble populært var det ikke lenge før de eldste gutta var tent på idretten, og ble selvsagte på VIFs ishockeylag. Det ble flere norgesmesterskap, og både Ivar, Tor og Sverre spilte på landslaget. Lillebror Terje ble maskot og ble som liten sendt inn på banen i fullt ishockeyutstyr. Pappa Birger sto stolt på Jordal Amfi og bet negler i spenning under kampene.

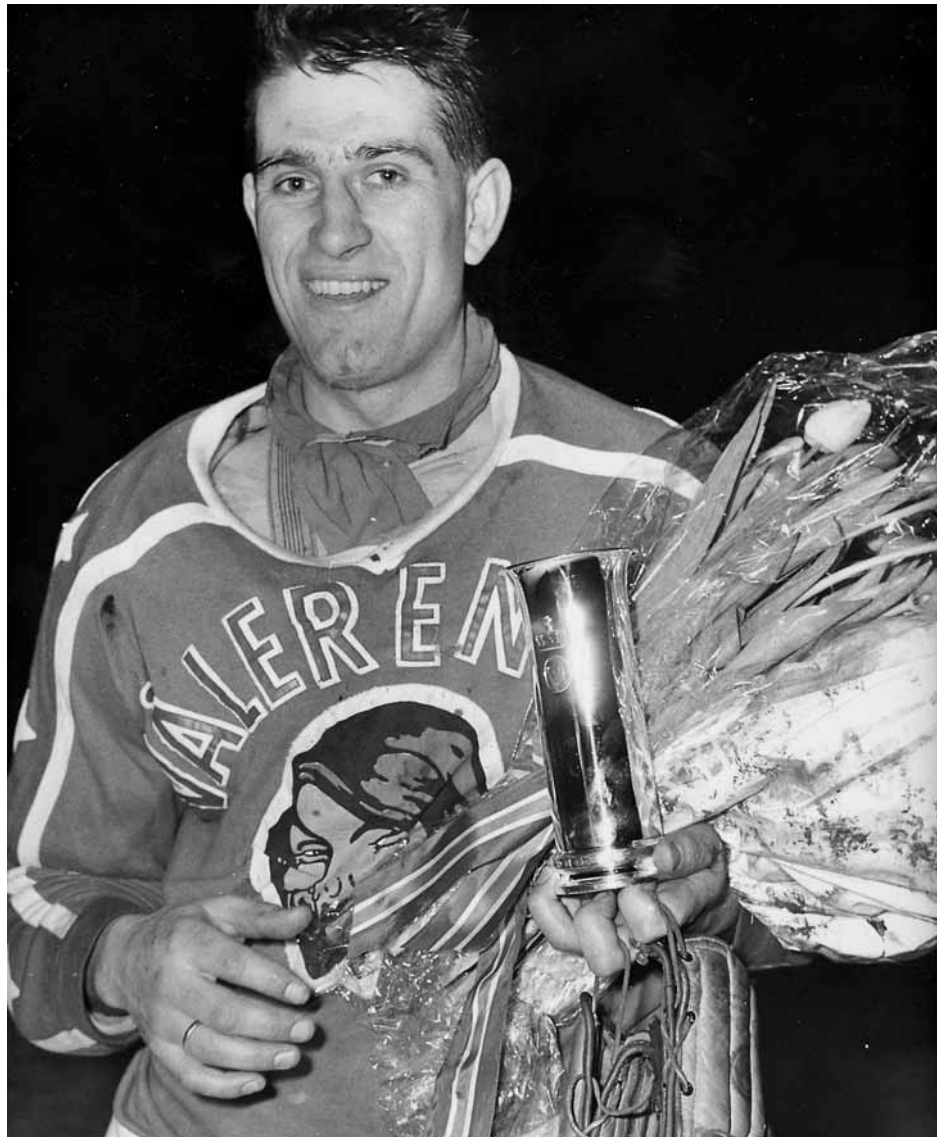
Men dette skal handle om vår «heltinne», idrettsmammaen Ingrid Birgette Gundersen. En verdig representant for kvinnene som er å beundre for sin innsats for idrettens beste. Vi kan bare tenke oss hvor mye næringsrik mat og kalorier som skulle til for å mette gutta som drev med en av de tøffeste og raskeste idrettene. Tårnhøye stabler med brødsiver og svære middagsporsjoner. Det var ingen sak for en god husmor som

Rondo-vaskemaskinen var god å ha når en skulle vaske tøyet for en familie på 6 og flere til.

fru Gundersen. Det som var den største jobben, var klesvasken. Det er ikke lite tøy som skal holdes i orden i en familie på 6. I tillegg kom treningstøyet til 3 store gutter, og i ishockey er det ikke en liten shorts og ei t-trøye som gjelder. Store polstrete bukser og lange omfangsrige trøyer, susper og annet verneutstyr, undertøy, sokker og strømper. Vaskeriet med bryggepanne lå i kjeller n, og tørkesnorene var på loftet. Det er ikke heis i Jordalgata 6. Fru Gundersen klaget ikke, men da både Ivar og Tor begynte å trene småguttelag og tok med utstyret deres hjem for vask også, ble det nok litt mye.

Det var da en stor Rondo vaskemaskin ble innkjøpt og plassert på kjøkkenet. Den var et vidunder og

Tor "Jern-Gustav" Gundersen var en viktig spiller og trener for VIF på 60-tallet.

en attraksjon blant naboene. Det ble ikke mindre vasketøy, men veien opp trappene til loftet ble halvert. Hva Ingrid Birgette gjorde for VIF ellers vet vi ikke noe sikkert om, men datteren Berit mener å huske julemesser for å skaffe penger. Nå vil mange mene at det er utsal-

lige mødre som står på for ungene sine, og det er selvfølgelig riktig. Å fortelle om fru Gundersen er bare vår måte å hedre en av dem som har bidratt mye for den suksessen den utøvende idretten har hatt for VIF i det 19. århundre.

Kilde: Berit Vøybu (født Gundersen)

Husk å kjøpe den nye kalenderen for 2014

Med mange fine bilder og tekster om Vålerenga. En perfekt jule- og nyttårshilsen til familie og venner. Kan bestilles hos Bjørn Granlund, tlf. 901 80 290 eller e-post: foto@valerenga.org

Pris kr. 100,-

+ evt. porto

Fargerik fotball, en del av Vålerenga-historien

Av Petter Wildhagen, Jens Øvrebø og Stig H. Christensen, initiativtakere til Fargerik fotball.

På Vålerenga skole var det på 90-tallet omtrent 50 – 50 fordeling mellom rotnorske elever og de med annen etnisk bakgrunn. * Under kampen mot Brann i Bergen sommeren 1995 markerte brune krefter i Klanen seg sterkt med «hvit makt» på T-skjortene.

Vålerenga har i flere perioder hatt et frynsete rykte. Ikke minst i 1987 lå klubben dårlig an, da det såkalte «Apeberget» hetset Kongsvinger-spilleren Caleb Francis på Bislett. Han ble kalt jævla svarting, sotrør og pakkis, og Vålerenga-supportere kastet bananer etter han. VIF fikk bøter og Fotballforbundet tok affære. Også tidlig på 90-tallet ville noen gjøre klubben til en arena for rasehat, hakekors og slåsshansker. Sommeren 1995 blusset det opp, igjen.

Nok er nok

Vi som satt i Vålerenga Fotballs juniorstyre siste halvdel av 90-tallet kunne ikke akseptere disse provokasjonene. Vi var foreldre med barn i klubben, som hadde klassekamerater med bakgrunn fra mange forskjellige land. Vi erfarte at det kulturelle mangfoldet var en berikelse i lokalmiljøet, men nå kom krefter utenifra og fortalte noe helt annet. Disse folkene ville ha Norge for nordmenn og Vålerenga Fotball for hvite. På denne tiden hadde vi spillere fra rundt 50 nasjoner i junioravdelingen og vi ville ha med alle sammen, samt rekruttere nye, uavhengig av hudfarge.

På barrikadene

Vi måtte rett og slett ut og slåss for grunnleggende menneskerettigheter. Hadde «hvit makt» folkene, vunnet, ville vi tapt alt. Ute i Europa hadde det skjedd stygge ting fra høyreekstreme supportere. Det

John Carew i velkjent VIF-drakt. Foto: VIF's arkiv

var hakekors på tribunen, grov hets mot mørkhudete, apelyder og rasistiske tilrop. Skulle vi få slike tilstander på Oslos østkant ville mye stå på spill. Caleb Francis har fortalt at han lå hjemme i senga dagen etter Bislett-kampen, helt utslått. Vi ville kjempe med nebb og klør for at vår ungdom skulle unngå slike tilstander. Og er det noe vi er vant til på Vålerenga, så er det å kjempe for lokalmiljøet. Det har vært beboeraksjoner for å få slutt på biltrafikken, kamp mot rivning av gammel trehusbebyggelse og skolenedleggelse i bydelen. I 1987 ble aksjonen «Vålerenga for alle» dannet, etter

at Frp fikk over 20 prosent stemmer i området. Da, som i 1995, var poenget å gjøre strøket til et godt sted for alle, ikke isolere de med annen bakgrunn.

Resultatet av en lang kamp mot livsfarlig trafikk i boligstrøket vårt, var Vålerenga-tunellen og bom i Strømsveien. Det aller meste av trehusbebyggelsen er beholdt og Gamlebyen skole lever. Også kampen mot de brune kreftene skulle vinnes.

Dermed møttes vi i Vålerenggata 33, på nabotomta til stedet klubben ble dannet omtrent på dagen 82 år tidligere. Der malte vi den første parolen mot rasisme som se-

nere skulle lede fram til Fargerik fotball-turneringene og Vålerenga mot rasisme. Denne parolen ble båret fram av våre unge spillere under Norway Cup og videreført i A-lagets kamp mot Rosenborg på Ullevål noen uker senere: «Stopp volden, stopp rasismen – leve Vålerenga». Vi fikk positiv respons i klubben og blant publikum, og Klannen tok et oppgjør i egne rekker. Og som en innvandrer sa: «Hvis Vålerenga Fotball går ut og markerer seg tydelig mot rasisme, vil det bety svært mye for oss».

Året etter fulgte vi opp med Fargerik fotball-turneringen. Det var lav terskel og påmelding via skoleklasser, ikke etablerte klubber. Ingen avgift for å bli med, og påmelding helt opp til turneringsstart. 300 spillere deltok første året, senere økte det på. **Noe av grunnen til at vi lyktes med dette konseptet var omfattende grasrotmobilisering, godt samarbeid med skolene, og en kjerne på rundt 20 foreldre som var villig til å legge ned atskillige timer for klubben og lokalmiljøet. Mange hadde betydelig erfaring fra tillitsverv i fagbevegelsen og annet organisasjonsarbeid.**

Gro åpnet

Daværende statsminister Gro Harlem Brundtland åpnet 1996-arrangementet: «Vål'enga, klubben fra Sota-hjørnet, har alltid vært et fargerikt lag. Det har satt farge på byen vår. Derfor er det spesielt hyggelig at det nettopp er Vål'enga som nå trår til med noe spennende og nytenkende. Klubben inviterer til en fotballturnering hvor deltakerne ikke trenger å være medlem i en fotballklubb. Det eneste krav som stilles, er at dere skal synes det er gøy å spille fotball, og at alle som er med markerer en holdning mot vold og rasisme». Senere åpnet John Carew turneringen. **Før arrangementet i 1999 skrev vi til Slottet og spurte om Kong Harald ville åpne. Det kunne han ikke, men han ville gjerne sende kona. Det var greit for oss og senere**

ringte de fra Slottet og spurte om det var passende at Dronningen stilte i (et eller annet fremmedord som skulle beskrive et klesplagg). Kom som du er, sier vi. «Du gå`kke aleine i Vål'nga,....». Det hører med til historien at en ihuga Rødt-aktivist sydde puter til Sonja og to av oss som skulle motta Dronningen. Problemet var at også Maisen, Sonjas hoffdame og nærmest en kloning av Dronningen, skulle sitte på «VIP-benken». I siste sekund fikk en av oss slengt en pute under rompa til Maisen. Dagen var reddet.

Tøyen skole deltok med 11 lag i 1998. Turneringsdagen var en stor opplevelse, men: «Vel så stor var gleden under forberedelsene, med valg av lag, navn på laget, treningene og forventningene, og i dagene og ukene etterpå hvor kampene mellom de ulike lagene fortsetter i friminuttene og etter skoletid» (lærer). Reform -97 innebar prosjektarbeid, og «kombinasjonen antirasisme og fotball er et tema som engasjerer elevene på en spesiell måte. Derfor har Fargerik fotball en sentral plass i undervisningen mot slutten av hvert skoleår».

Mange fikk hakaslepp da et muslimsk jentelag fra Holmlia stilte i Fargerik fotball med heldekkende drakter og sjal. «Går det an det`a?» Ja, det gikk an. Til overmål kalte de seg Carl I. Hagens jentelag. Lenge leve ironien.

Vålerenga mot rasisme

Etter hvert som prosjektet «Vålerenga mot rasisme» ble etablert, lanserte vi et undervisningsopplegg for skolene. Det var film fra England, «Kick Racism out of Football», og det var problemstillinger knyttet til diskriminering. Ofte hadde vi med A-lagsspillere som Pascal Simpson eller Hai Ngoc Tran i klassene.

Et tiltak var fotballinstruksjon i nærmiljøet gjennom samarbeid med skolene. Etter hvert ble det mye fotballglede på løkker og plas-

ser. Vålerenga-flagget vaiet stadig flere steder i bydelen, tonen var satt. Alle var velkomne, uansett om du heter Abdullah eller Helge, Vebi eller Ola.

Juniorstyret var på studiebesøk til fotballklubben Charlton. De hadde kommet langt for å utvikle et fargerikt fellesskap. Vi avla også organisasjonen «Kick It Out» en visitt. Den europeiske kampanjen «Gi rasisme Rødt kort» var etablert.

Et magisk øyeblikk

Holdningen mot rasisme fikk stadig sterkere feste i hele klubben, og 28. april 1997 løp A-laget ut på Bislett med påskriften «Vålerenga mot rasisme» på draktene. Mange mennesker ble rørt og det ble felt noen tårer i dette magiske øyeblikket før jubelen brøt løs. 50 flagg ble bestilt, og junioravdelingen marsjerte stadig inn på banen før A-lagets kamper for å markere fargerikdommen i klubben.

Den første kalenderen, «Fargerike Vålerenga», kom i 1999 med bilde av en supporter som omfavner John Carew på forsiden. De som sto bak var: Vålerenga Fotball, Vålerenga Hockey, Vålerenga Håndball, Vålerenga Innebandy og Vålerenga Trolls (amerikansk fotball). Daværende trener Drillo var avbildet med gummistøvel, blomsterbukett og logoen «Vålerenga mot rasisme».

Brei støtte

Parallelt med støtten fra de øverste organer i klubben, var det også støtte fra bydel Gamle Oslo, Oslo Fotballkrets, Oslo Idrettskrets og Norges Fotballforbund. Blant samarbeidspartnerne var Røde Kors, men også LO og NHO. NHO hadde annonser med tittelen: «Er din bedrift like god som Vålerenga?» Og: «Klarer du å trekke til deg de beste folkene, greier du å sette sammen det beste laget? Dette klarer Vålerenga. Hvorfor? Fordi hudfarge og nasjonalitet ikke betyr en døyt når det gjelder å skaffe klubben den beste spisskompetanse, evne til samspill og

28. april 1997 løp A-laget ut på Bislett med "Vålerenga mot rasisme" på draktene. Foto: Bjørn Arild Gjerdalen

evne til å vinne». Sponsorer, trenere, ledere, ja de aller fleste var med på notene, og rasistene ble drevet vekk fra tribunen. Etter hvert arrangerte mange klubber i Oslo tilsvarende turneringer. Og Norges Fotballforbund fulgte opp med å spre Fargerik fotball-konseptet til hele landet. I 2010 deltok 20 000 barn i denne turneringen. De første spirene i en bakgårdshage på Vålerenga i 1995 var blitt til en landsomfattende turnering. I jubileumssangen heter det: «Fra

løkkene på Etterstad til gresset på Ullevål, Fra Sotahjørnet til Fargerik fotball, går veien mot samme mål». Et uttrykk for dette var «marsjen mot Ullevål» før cup-finalen i 1997. Vålerenga skulle møte Strømsgodset, og junioravdelinga tok initiativet til møte på Sotahjørnet, busser derfra til Bislett, hvor vi arrangerte tog til Ullevål. Flagg og faner og et par tusen deltakere ga opptakten til kampen, som Vålerenga vant 4 – 2. Spillerbussen passerte dette opptoget før den

nådde Ullevål, og sportslig leder og senere assistenttrener under Drillo, Lars Tjernås sa det slik til Arbeiderbladet 28/10-97: «Da skjønnte jeg hvor viktig klubben vår er for folk i byen her. Og de gikk med «Nei til rasisme»-bannere, og det gjør meg bare helt happy. Jeg er så stolt av Vålerenga».

Artikkelforfatterne:

Petter Wildhagen, leder av juniorstyret i Vålerenga Fotball i andre halvdel av 1990-tallet og også styremedlem i Vålerenga Fotball. Jens Øvrebø, var med i juniorstyret i Vålerenga Fotball og satt i prosjektgruppa for «Vålerenga mot rasisme»

Stig H. Christensen, første prosjektleder i «Vålerenga mot rasisme». Var også sekretær og nestleder i juniorstyret.

FAKTA:

Vålerenga 100 år

Vålerengens Idrettsforening ble dannet 29. juli 1913 i Vålerengagata 29. Omtrent på dagen 82 år senere møttes sju - åtte personer i og rundt juniorstyret i Vålerenga Fotball på nabotomta og tok de første skrittene i det skulle utvikle seg til Fargerik fotball, i dag en landsomfattende turnering mot rasisme. «Vålerenga mot rasisme» ble formelt realisert med egen prosjektleder på halvtid i januar 1998.

Medlemsmøte 28. januar kl. 19.00 i menighetssalen Vålerenga kirke.

Spor i tiden, en Østkantkabaret.

Sigrid Marie Refsum og Ingeborg Margrete Andersen

framfører viser som er skrevet på basis av intervjuer med eldre fra bydel Gamle Oslo og omegn. Du møter jenta fra Bellevue, trikkekonduktør Andersen, fyrstikkfabrikkipiken, russerleirfanger fra Etterstad, skolebarn under krigen med flere. Og du får bli med på en vandring langs Alnaelva, samt en tidsreise til middelalderen.

Velkommen!

Kaffe og vafler. Ta med kontanter. Vi vil gjerne ha hjelp til å bære stoler før og etter møtet

"Tidenes største Vålerengamuseum"

Av sekretær Håkon O. H. Engh. Foto Bjørn Granlund og Jarle Teigøy.

Det er ikke hvert år vi kan feire en hundreåring. Derfor var det god grunn til å forvente at også årets fotoutstilling, arrangert i samarbeid med VIF, ville bli noe helt utenom det vanlige. Og det ble den! Så er det da heller ikke en hvilken som helst hundreåring vi snakker om. Jubilanten er i aller høyeste grad sprek og oppegående, selv om fotballtabellen ved sesongslutt ikke ble akkurat slik vi helst ville hatt den.

I form av bilder, tekster, plakater, pokaler, gamle møteprotokoller, filmer og alskens effekter fikk de mange besøkende se en innholdsrik kavalkade av VIFs allsidige historie, fra den spede begynnelsen i kassesnekkeriet i bakgården og fram til i dag. For mange frammøtte var det ekstra spennende å finne igjen fedre, onkler og besteforeldre på gamle lagfotografier. Det er mange åpenbare grunner til at Klanen synger om "gammal tradisjon"!

Vi fikk også populære gjen-

syn og gjenhør med Nordre Sving og Brakkebandet, og gjennom intervjuer fikk vi møte mange av klubbens helter fra idrettsarenaene. I god gammel stil satt replikkene løst hos levende legender som Bruno og Henger'n, de virkelige bohemene fra gåfotballens dager ("ballen flyr jo mye fortere enn vi kan løpe!"). De skapte mye humring og latter med sine anekdoter fra fotball-, håndball- og ishockeybanene.

Som vanlig kunne man kjøpe bøker, kalendere, postkort, CD'er, DVD'er osv, og det er nesten unødvendig å nevne at kjøkkenets velkjente vafler gikk unna i bokstavelig talt rykende tempo. Her kan det være naturlig å nevne at vi også kunne se lønns- og prisstatistikker fra stiftelsesåret 1913. Grov hoderegning fortalte at en industriarbeider med gjennomsnittslønn måtte jobbe i ca ti timer for å kjøpe et kilo kaffe og

sju timer for et kilo smør! Det er fristende å hevde at de mange som klager over dyr mat i dag egentlig ikke vet hva de snakker om.

Etter ønske fra jubilanten var utstillinga utvidet til fire dager. "Tidenes største Vålerengamuseum" var virkelig en kraftanstrengelse i historiens og tradisjonenes tegn! Rigging torsdag og fredag, åpent hus lørdag, søndag, mandag og tirsdag. Nedriggingen fant sted etter at dørene var stengt tirsdag kveld. En fornøyd, men svært sliten gjeng kunne til slutt kunne gå hjem i natemørket. Det er både godt og synd at hundreårsjubileer naturlig nok feires bare hvert hundrede år!

Vi sender en fortjent takk til alle hjelperne som var med på å gjennomføre det hele! Ingen nevnt, ingen glemt, men dere vet selv hvem dere er og kan trygt ta takken til dere!

Et innbydende inngangsparti klar før storinnrykket.

Og storinnrykk ble det.....

Ola Petter Hopp var en av flere som gjorde en god jobb i salgsbua.

Mange tilskuere da Jarle Teigøy intervjuet VIF-heltene.

2 av VIF's æresmedlemmer, May Aas og Berit Knudsen, presenteres av Jarle Teigøy.

"Nordre Sving" sørget for stor stemning under konserten i Vålerenga kirke med sine velkjente sanger om Vålerenga.

Et utvalg av alle pokalene som VIF sørger for å ta hjem til Vålerenga.

"Da Vålerenga kjerke fikk himmel'n sjøl til tak"

Av Berit Thiis. Bilder utlånt av Trond Ingebretsen

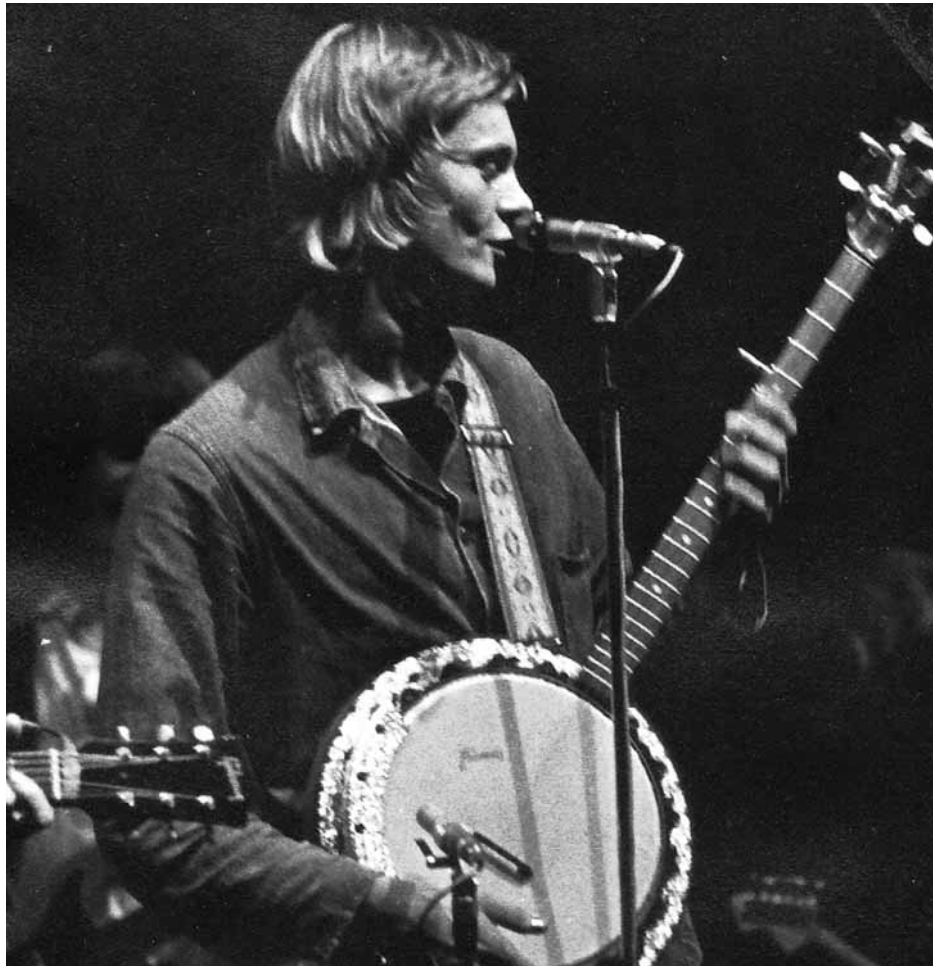
Det finnes vel knapt en Vålerenga-entusiast som ikke har fått med seg at VIF i 2013 fylte 100 år. En ytterst levedyktig sportsklubb, og utviklingen av idrettslaget er det mange mennesker opp gjennom tidene som skal ha æren for.

VIF er bygget opp av enkeltpersoners ufattelige idealisme og troen på at organisert idrett også kunne slå rot på Christianias østligste østkant - etterhvert Oslo Øst. Det er en altoppslukende entusiasme, stahet og sterk vilje som har næret VIF til alle tider. Gjennom harde kår - to verdenskriger og fattigdom og nød i det nedslitte arbeiderstrøket som Vålerenga var, klarte en spire stålvilje å slå rot.

En av disse tidligste utrettelige og glødende unge menn het Trygve Ingebretsen og bodde i Strømsveien 12 da Vaalerengen Idrætsfor-
ening ble stiftet 29.juli 1913.

Trygves far, Ole Ingebretsen Jahren fra Eidsberg i Solør, forlot husmannsplassen der han hadde vokst opp og dro til Christiania for å søke arbeide uten stort annet i bagasjen enn store mengder ungdommelig pågangsmot. Et nytt årtusen var ikke langt unna, og ved dette var nye muligheter og framtidsløfter innen rekkevidde så og si. Og Ole Ingebretsen fikk arbeide. Han fikk stilling som brannmann - hverdagsheltene med hestetrukket vannvogn og bøtter og spann, sterke armer og raske bein til brannslukking i en by der brorparten av bebyggelsen besto av tettvokste trehus.

Ole Ingebretsen giftet seg med husmannsdatter Anna Guldbrandsdotter Kruke, og ekteparet Ingebretsen flyttet inn i Strømsveien 12 der Anna allerede hadde bodd i noen år. Paret fikk etter-

Trond Ingebretsen har røttene sine på Vålerenga.

hvert fire barn og nummer tre var en gutt som fikk navnet Trygve Ingebretsen. Den lille poden viste tidlig stort talent for ulike idretter og han utmerket seg både på ski og i orientering. Men det var fotballen som skulle vise seg å stå hans hjerte nærmest og det var i denne idretten et stort talent viste seg. Under tilnavnet "Kremen" la Trygve fotballen for sine føtter og han spilte på VIFs A - lag i 11 år fremover fra 1926. Ole Ingebretsen, "Kremens" far, sies å ha vært en sjeldent temperamentsfull kar, og selvom Trygve nok kunne synes det var stas å ha far som tilskuer på kamper, var det helst utebliven av samme opphav Trygve

Her er Ole Ingebretsen avbildet en støvtørr sommerdag i juli 1908. Ole sitter på benken foran brannstasjonen mens kollegaene Olsen og Ågerud tar seg en blås på trappa.

Denne albumsiden fra Trygves egen scrap-book viser et fabelaktig head-in goal fra Trygve utført mens far Ole sitter på tribunen og overvårer kampen Oslo/ Göteborg på gamle Bislet - også kalt Vålerengas lekegrind. og - det ble altså seier 5 - 2 til Oslo!

Oslomestrene i fotball er her fotografert på Jordal i 1932 med bl.a. "Tippen" Johansen (med ballen foran) og Ragnar rett bak ham. Trygve "Kremen" Ingebretsen står som nr. tre fra høyre i rekken bak, ved siden av Birger "Tuben".

Begivenheter av mer privat art fant også sted i 1932 og det ble feiret bryllup i Strømsveien 12 da "Kremens" søster giftet seg. Brudepar og gjester er her forevige i inngangspartiet til nr. 12.

satte mest pris på. Da kunne han konsentrere seg om spillet og ikke lytte fortvilet etter rasende tilrop fra tilskuerplass.

Trygve møtte også kjærligheten - på gal side av Strømsveien riktig nok, siden Else vokste opp på Kampen, men møtet var absolutt liv laga, kjærligheten slo rot og de giftet seg. Trygves barndomshjem, Strømsveien 12, lå omtrent der Jordal skole ligger i dag så huset lå forsviddt også på feil side av Strømsveien, men allikevel.. langt fra Kampen. Vålerenga ble etterhvert også berørt av "Fremskrittet" - fenomenet der bl.a. rivningsspøkelset har fast ansettelse. Store områder ble berørt, og bl.a. Strømsveien 12

lagt i grus i løpet av siste del av trettiårene.

Trygve Ingebretsen var en aktiv mann i VIF helt uavhengig om han bodde på Vålerenga eller ei. Han spilte fotball, var med å grunnlegge skigruppa i VIF og han deltok i ori-entering. Han ivret voldsomt for at sønnen Trond skulle gå ski og ori-entering, men forholdt seg betydelig mer taus i forhold til å promotere fotballen overfor gutten. Trygve mente nok miljøet i VIF fotball var noe over grensene fuktig og intet sted å fostre en ung sjel. Trond var lærevillig og åpen for all kunnskapen hans foreldre kunne lære ham av musikk, idrett og i naturen. Ingen fritidsproblemer for ham som delte naturopplevelser og tribunesliting eller deltakelse på idrettstevner med stor iver og glede....helt til Den Britiske Invasjon på 1960-tallet. Da The Beatles var et faktum ble veien til skog og idrett betydelig tyngre å gå. Trond fikk en ny lidenskap.

Det hadde vært orkestre i hver en bygård også på femtitallet da den engelske gruppa The Shadows var idoler og forbilder, men med The Beatles i front for The British Invasion spratt det fram to til fire grupper og band i hver eneste gutteklasse over hele byen.

The Beatles vekket Tronds oppmerksomhet, men da The Rolling Stones gikk på scenen på Sjølyst i 1965 ble han lysvåken og det fantes ingen vei tilbake.

Etterhvert gikk oppmerksomheten også til Amerika der gruppa Byrds og protestsangeren Bob Dylan ble viktige musikalske bekjentskap. En ny tone var anslått og Trond begynte å komponere sine egne sanger og på tidlig syttitalt så gruppa Samvirkelaget dagens lys. I denne tiden med musikalsk eksperimentering og komponering ble Trond også husokkupant av Bergensgata 5 sammen med kjæresten Ingvil i 1973. Flere ungdommer med samme mål og hensikt; et sted å bo, ga på denne måten kommunen motstand i dennes rasering av rimelige botilbud i Oslo. Presset

Stømsveien 12 med kvinner og barn til alvorlig posering i bakhagen en sommerdag i 1890 - 95. Trond Ingebretsens filletante Emma står som nummer to fra venstre. Trolig er det Tronds farmor; husmannsdatter Anna Guldbrandsdatter Kruke som sitter midt på bildet og så stolt viser frem sin gitar..

..den samme gitaren fru Else Ingebretsen, Trygves kone og Trond Ingebretsens mor, spiller på en påskedag utendørs på hytta på tidlig syttitaltall. Mor Else var så absolutt det musikalske midtpunkt i familien Ingebretsen. Hun skapte trivsel og glede med enkle sanger sunget med lett vibrato i stemmen til eget gitarakkompagnement. Ikke sjelden bidro far Trygve også med sin dypere røst, og på denne bakgrunn fikk sønnen Trond, født 16. oktober 1948, et solid grunnlag for framtiden. Han overtok mors(og farmors) gitar da han vokste til, og dermed var faktisk grunnlaget for bandet Bjølsen Valsemølle lagt.

fikk følger og de unge fikk etter hvert kommunale leiekontrakter og slik gikk det til at da gården endelig skulle rehabiliteres eller rives i 1980, var kommunen forpliktet til å skaffe leietakerne nytt bosted. Og slik havnet Trond Ingebretsen i terrassehus i Kragsskogen med ordentlig boligkontrakt og roen senket seg til virkelig å satse på musikk. Gruppen Bjølsen Valsemølle var allerede etablert og tiden gikk til spillejobber, plateinnspillinger og turneer bl.a. På tidlig åttitalt fikk Trond høre historien om den store

sorgen hans far Trygve "Kremen" opplevde en ettermiddag den 18. september 1979:

På nyhetene ble det meldt at Vålerenga Kirke sto i brann og veien fra Trygves bolig på Holtet til Vålerenga ble svært kort denne kvelden. Trygve dro rett til parken der han ble stående i barndommens rike og betrakte Vålerengas høyt elskede kirke og kulturelle midtpunkt bli flammens rov. Det var uvirkelig å høre luften stønne seg ut av orgelpipene inne i kirkerommet, og vantro tilskuere til den kulturelle tragedien fikk høre underlige toner akkompagnere flammene da disse brølte seg opp gjennom klokketårnet og satte kirkeklokkene i sving. I orgelbrus og klokkeklang kulminerte Vålerenga kirke idet et voldsomt inferno av flammer slukte kirketaket og reist seg ti-tolv meter opp i den klare høstluften.

Da den attende september gikk over i den nittende var bare skallet av kirken tilbake.

Denne historien far Trygve formidlet, ga spiren til Trond Ingebretsens uddødelige sang "Vålerenga kjerke". Sangen som rører innerst i sjelen - den inderlige hyllesten om ekte kjærlighet til en elsket bydel fra sønn til far har blitt Vålerenga

Her er Bjølsen Valsemølle anno 1979 i garderoben på Club 7 i Munkedamsveien: Med sax: Reidar Berglie, sittende: Johnny Hjort og bak ham Rune Haukum, Arild Lukassen, sangerinne og korist Lisbeth Melbye, Erik Ring-Jensen og foran til høyre sitter Trond Ingebretsen.

fotballs egen "nasjonalsang".

En stor takk!

Om interessen for familieturer med mor og far avtok for Trond på sekstitallet, ble derimot interessen for skisport vekket for alvor og han dyrket seriøst både alpint og musikk. Han stilte som alpinist for VIF allerede fra slutten av femtitallet og kjørte aktivt for klubben fra tiårsalder til ca atten. Og ski - alle former for ski; alpint, langrenn, skihopp.. Trond var altetende og dette er interesser som holder til

dags dato. Og nå er det ofte Trond som er på ski med sin sønn Sebastian som innehar 6 NM-gull i Telemark-kjøring, eller med datteren Lina som har 2 NM-gull i samme gren.

Det er vel dette som kalles å være arvelig belastet og Trond Ingebretsen har nå også blitt bestefar til Trygve Storm Ingebretsen Hamadi - og denne lille poden er født med ski på beina.

I snart forti år på scene, i platestudio og på turneer er Bjølsen Val-

semølle like aktive nå som på åtti-tallet. Enkelte kunstpauser har bandet hatt av ulike årsaker og savnet av keyboardist Martin Aune, som døde i 2011, føles ennå sterkt. Besetningen har variert - ca 30 ulike medlemmer har kommet og gått mens Trond har bestått og pr. dato har gruppa følgende besetning: Lars Aas-Hansen på bass, Finn Lilleseth på trommer, Endre Kristiansen på keyboard, Leif Ottesen gitar og Trond Ingebretsen vokal, munns spill og gitar.

Medlemsmøte 19. november

Av sekretær Håkon O. H. Engh. Foto Bjørn Granlund

De som måtte ha trodd at feiringa av VIFs første hundre år var over med fotoutstillinga i oktober, tok skammelig feil! Julia varer som kjent bare til påske, men hundreårsjubileet varer helt til jul og enda litt lenger.

Møtet kom i gang et kvarter forsinket på grunn av tekniske problemer med historielagets PC. Dermed ble det umulig å vise bilder. Dette ble bokstavelig talt en god illustrasjon av at utstyret er modent for utskifting. Kveldens hovedgjest trengte imidlertid ingen hjelp av elektroniske duppeditter for å billedliggjøre kveldens tema!

Forfatteren av jubileumsboka om VIF, "Heia Vål'enga!", historiker og professor dr. Finn Olstad, ble presentert og intervjuet av Jarle Teigøy. Boka, som er et bestillingsverk, er omtalt av anmeldere som den beste Vålerenga-boka noensinne, og det sier ikke lite! Bak bestillinga sto først og fremst Jarle Teigøy og Bjørn Gjerdalen. Forfatteren rettet en takk til disse og historielaget for god hjelp med bilder og annet kildemateriale.

Olstad vokste opp på Gjøvik, og det var naturlig nok Gjøvik Lyn som gjaldt. Da han seinere flytta til Oslo, ble det like naturlig Vål'enga. Han beskrev da også arbeidet med boka som en jakt på Vål'engas sjel. Og begrepet "sjel" er jo som kjent vanskelig å definere, noe diffust

sammensatt av små og store u håndgripeligheter. Mye av det ligger i bakgrunn, historie og tradisjoner. Og Vål'engas sjel er utvilsomt grodd ut av arbeidsmiljøet på østkanten, personlighetene, kameratskapet, livet i gatene og på løkka, patriotismen og kjærligheten til bydelen. Og hver av disse faktorene er igjen sammensatt av utallige andre ingredienser. Olstad mente at teaterstykket "Neste kamp", som ble vist på Oslo Nye Teater i høst, klarte å gripe alt dette. Undertegnede kan bare samtykke. De som ikke fikk med seg forestillingen, gikk glipp av en stor opplevelse!

Idretten, og kanskje først og fremst fotballen, har også vært viktig i formingen av Vål'engas sjel. Her kunne det nevnes mange store navn, men det holder antakelig å ta med legendariske "Tippen" Johansen og "bohملaget" fra '50- og '60-åra. Enda en gang hadde vi gleden av å ha en av de ekte bohe-

mene, Terje "Henger'n" Hellerud, til stede i salen. Resten av møtet kan godt betegnes som et morsomt og spennende ballspill mellom ham og Finn Olstad, med Jarle som ballfordeler. Henger'n fortalte at for dem var det gleden ved å spille, humøret, fleipen og den gode replikken som var viktigst. "Det var ei fantastisk tid! Ingen klubb er som Vål'enga! Men i dag er'e blitt for mye penger og for lite moro i fotballen. Ska'ru drive med idrett, så må're værre gøy! Vi kan fylle Ullevål flere ganger, hvis vi bare gir'em god fotball".

Men om fotballsesongen i jubileumsåret har vært heller begredegelig, så var både Olstad og Henger'n optimister på klubbens vegne. En ny generasjon av fin ungdom gir håp for framtida.

I pakt med tradisjonene ble kvelden avsluttet med hyggelig prat og lange køer foran vaffeldisken. Enda et vellykket medlemsmøte!

Det var et lydhørt og interessert publikum da den nye, flotte VIF-boka ble presentert.

Klasse 1 b/g 1954-55 Kjenner du noen?

Siden sist har Terje Paulsen og Bjørn Granlund vært på besøk på Vålerenga skole. Der kom de over litt av en skatt: Store mengder klassebilder. Disse har de latt oss kopiere. For mange av medlemmene våre er minnene og bildene

fra skoletida verdifulle, og det merker vi godt når vi presenterer bildene i bladene eller på utstillingene våre. Kanskje kan en del av de nyervervede bildene bli en del av neste års fotoutstilling?

Denne gangen har vi plukket ut et bilde av 24 smågutter plassert med Vålerenga kirke i bakgrunnen. Det er klasse 1b/g fra 1954-55, og lærerinnen heter fru Månun. Vi trenger din hjelp med navnene.

Forrige klassebilde:

I medlemsblad nr. 3, 2013 spurte vi om klasse, årstall og navnene på Geir Kristiansens lærer og klassekamerater. Selvfølgelig fikk vi inn navnene fra de blide gutta. Ikke nok med det: Geir tok kontakt med læreren sin og inviterte han på fotoutstillinga vår. Det ble et veldig trivelig møte for oss, og vi må jo bare ta med det hyggelige takkebrevet som vi fikk etterpå. Bildet er av 7bg i 1953. Læreren til venstre: Jan Valand. Øverst fra venstre: Geir Kristiansen, Tore Beck, Roger Christen-

sen, Erik Lund, Rolf Gutterup og Per Lorentzen. Midterst fra venstre: Finn Harald Wengsholt, Ørnulf Gustavsen, Arild

Kristoffersen, Milton Raiby, Einar Sværen, Svein Jacobsen, Normann Halvorsen, Helge "Bonden" Sørli og Tore Nilsen.

Foran fra venstre: Kåre Johansen, Arne Larsen, Rolf Ekelund, Svein Hansen, Øyvind Olsen, Svein Carlsen, Viggo Jernberg og Ørnulf Andersen.

Til styret i Vålerenga Historielag + alle medarbeidere.

Lørdag 12. okt. 2013 ble for undertegnede en helt spesiell MERKEDAG, takket være kjempeinnsatsen fra DERE med "kjerka på Vålerenga" som arena + assistansen fra de hjelpende hender som gjorde et mulig for en gammel mann å besøke utstillingen. Mer om dette etter hvert i dette mitt takkebrev. Jeg viser til Geirs klassebilde på side 14 i nr. 3, 2013 av MER GAMMELT ENN NYTT, denne utrolig leservennlige publikasjon. Fotografiet viser 23 "blide Vålerenggutter" + en ung lærer(i sin første jobb). For meg begynte "merkedagen" noen tid i forveien med et hyggelig brev fra min "gamle" og alltid trofaste elev Geir Kristiansen, klassebildets innsender. Brevet inneholdt, foruten stoff fra avisa, et meget kjærkomment tilbud om skyss til og fra begivenheten i "kjerka". Få, om noen, har

som han "foret" meg med stoff om og fra Vålerenga og bidratt til å opprettholde min kontakt med et spesielt og trivelig miljø. Selv om jeg med mine 86 år på baken må ta visse hensyn, takket jeg med glede ja til Geirs innbydelse. Han og hans bedre halvdel Gittan, som alltid stiller opp, ble mine fremragende, lokalkjente guider på utstillingen. Den toppet det meste jeg har sett av den slags! Så mye fascinerende, interessant og vakkert å se, så mange gilde mennesker, kjente og ukjente, å hilse på og prate med. Blant dem både lederen av laget samt flere av hans "partnere" (de fortjener alle en medalje!) + den nye og allerede meget avholdte "arvtageren etter gamle Gelius". Alt sammen varmet en gammel mann helt inn i hjertet, og jeg takker dere alle for et storartet prosjekt, som nok har gledet mange, mange andre med meg. Med takknemlig hilsen, og en varm takk for en minnerik, så vel som minneverdig dag! Jan Valand. Her kommer et lite tillegg, forfattet av den unge læreren på fotografiet, i dag – etter nokså nøyaktig 60 år – ikke fullt så ung lenger, men glad over at han fortsatt er så noenlunde pennefør. "...dette fine bildet med så mange blide Vålerenggutter!" Så sant, så sant! Og for et varmende gjensyn for en på 86! – "mange" = 23 – men vi kunne vært flere. Året før var vi 27, hvis jeg ikke husker feil.

De fire som mangler, fortjener å nevnes: 1. Knut Aksel Zachariasen hadde sikkert lovlig fravær på foto-dagen. Heldigvis har tilfellet ikke vært av alvorlig karakter, for Knut med sitt blide åsyn og vennlige vesen + sin sjarmerende bedre halvdel, var begge, både til min og andres store glede, til stede i "kjerka", og så ble det gjensyn og hyggeprat. Knut Aksel er også ofte å finne på de halvårslige "Smia-treffene" og har mye artig å berette fra en spennende karriere, bl.a. på "de syv hav". 2. Øivind Horn flyttet mot slutten av 6. klasse retning Maridalen og havnet, derson jeg minnes rett, på Kjelsås skole. Øivind ble advokat og en meget brukt kåsør (er det fortsatt) med lyrikk, lyrikere, maleri og malere som sitt speciale, tror jeg vi må si. Han er så absolutt vel verdt å høre på! 3. Tor Lind havnet omtrent på samme tid på Gamlebyen skole. Han er dessverre ikke lenger blant oss, men hadde bak seg en særdeles interessant karriere som forretningsmann. 4. Willy Omar Aas, sist, men ikke minst. Willy Omar døde fra oss i løpet av sommeren mellom 6. og 7. klasse. Et forferdelig sjokk for oss alle! Willy Omar, den tenksomme, sindige, alltid vennlige og snille, gilde gutten fortjener også en minnerune. Han gikk ut av livet så altfor tidlig, men han er ikke glemt! (Forkortet av redaksjonen).

Leserbrev:

Ikke Petrine, men Magda.....

I forrige medlemsblad kunne vi lese om Elisabeth Julie Ekenes på 108 år og hennes hjem i Ingeborgs gate 9. I den forbindelse ble en dame som med trikotasje forretning i første etasje nevnt, og at hun muligens het Petrine. Det gikk ikke mange dager etter at bladet var sendt ut, før vi ble i kontakt. Det er kjempemoro å få respons på det vi skriver i bladene, og denne gangen var det Eva Lukassen som tok kontakt med oss. Hun kunne

fortelle om sin slektning Magda Nilsen som hadde trikotasje forretningen. Vi har hørt om Magda eller Magdalene som hun egentlig het. Eva har mye å fortelle om sin familie på Vålerenga, så vi kommer tilbake til det senere.

Vålerenga eller Alvarenga?

Vår medlemsavis ligger også ute på nettsida vår, og dette gjør det mulig for folk ute i den store verden å bli kjent med oss. Hyggelig er det. For noen uker siden fikk vi

en henvendelse fra Antonio i Portugal. Han er fra en landsby som heter Alvarenga, og synes at navnelikheten var stor. Vi må nok skuffe han med at det neppe er noen sammenheng der, men vi kan jo tipse han om at Vålerenga er et vakkert sted. Så kanskje han får lyst til å komme en tur hit. Kanskje noen av dere har lyst til å oppsøke hans sted hvis dere skal til Portugal? Uansett, takk for hilsenen, Antonio

Publikasjonsnr.:
ISSN 1890-9094

Vålerenga Historielag
Hedmarksgata 2
0658 Oslo

Vålerenga Historielag
på internett:
e-mail: epost@valerenga.org

Ta en titt på vår nettside:
<http://valerenga.org/>

Bankkonto: 0530 04 78222

SALGSTORGET

Bestilling:
foto@valerenga.org
eller tlf. 901 80 290.

NY VIF-bok:
Heia Vål'enga!
Kr. 450,- + porto

Historielagets nye pin:
Kr. 50,- + porto.

Arrangementskalender vinter-vår 2014:

Medlemsmøte 28. januar (se program side 7)
Årsmøte 4. mars - Saker til årsmøtet må være styret
ihende innen 1. februar. Medlemsmøte 8. april

HUSK Å NOTERE DETTE I KALENDEREN!

Styret i historielaget:

Leder:
Even Haugseth

Nestleder:
Knut Roar Westbye

Kasserer:
Gro Shakesby

Sekretær:
Håkon Olav Harald Engh

Styremedlem:
Bjørn Granlund

Varamedlem:
Bjørn Arild Gjerdalen

Varamedlem:
Thordis Kjærstad

Varamedlem:
Terje Paulsen

VIF jubileums-CD med
42 låter 1973-2012 inkl.
jubileumslåta
"Stolthet, respekt og kjærlig-
het" av Trond Ingebretsen

Kr. 199,- + porto

Arbeidsgrupper

Fotoutstillingsgruppe/
kalendergruppe:
Kontakt: Even Haugseth
Mobil 938 01 902
E-post: leder@valerenga.org

Fotogruppe:
Fotografering, innsamling og
avfotografering av bilder:
Kontakt: Bjørn Granlund
Mobil: 901 80 290
E-post: foto@valerenga.org

Idrettsgruppe:
Om bydelens idrettsmiljø
Kontakt: Bjørn Arild Gjerdalen
Mobil: 909 19 250
E-post: bjorngjerdalen@yahoo.no

Medlemsavisa:
Fred-Arild Ruud
Mobil: 936 65 243
E-post: freda@broadpark.no

Støtt oss via Grasrotandelen:

Hvis du tipper, spiller lotto eller
joker og vil gi overskuddsandelen
til Vålerenga Historielag, klipp ut
og ta med kortet og vis det til
tippekommisjonæren.
Husk å ta med strekkoden på nytt
dersom du fornyer tippekortet.
Takk for støtten!

